

24
1747, 24.

LECTORI BENEVOLO

S. P. D.

D. IOHANNES FLORENS
RIVINVS

COD. P. P. ETC.

*et donatione inter vivos ^{cum} mortis causa
donatione combinata
et aliis concessis videantur 12.*

L. J. Klugme

LECTORI BENEVOLO

S. P. D.

D. IOHANNES FLORENS

RIVINVS

COND. P. R. FLO

eges gratitudinis postulant, ut iis qui obsequiis suis et pietatis humanitatisque officiis liberalitatem nostram prouocarunt, eandem exhibeamus; quod quidem per actus inter viuos, plerumque mortis causa perficitur. Morientes enim liberaliores semper se exhibere assolent, quam quidem viuentes. Magna vero intercedit differentia, si quis actum liberalitatis mediante donatione inter viuos exercet, et si intuitu instantis periculi mortis alteri aliquid tribuat. Donatio enim inter viuos regulariter irreuocabilis & perpetuam retinet causam, nec vllas plane desiderat solennitates: At mortis causa donatio, non nisi adhibitis quinque testibus valide suscipitur, et simulac donans vincula mortis euasit, ipso iure iterum resoluitur; sub ista enim saltem conditione facta censetur; qui enim mortis causa donat,

A 2

qua

IV

qua parte se cogitat, negotium gerit, scilicet, ut cum conualuerit, reddatur sibi *L. 35. ff. de mort. causa don.* Sed saepe dubium emergit quaenam donatio in dubio praesumenda sit. Obueniebat nouissimo tempore talis casus Ordini nostro, ubi quis morbo correptus mortique vicinus fratri suo debitum 170. floren. quo ipsi obstrictus, in praesentia duorum testium donauerat, adiecta causa mouente: quod ipsi fraternum affectum, variaque amicitiae specimina exhibuerit, his verbis usus: **Er habe sich mit guten Wissen und Wohlbedacht beschloffen T. W. die von ihm erborgten 170. Gulden wegen ihm bezeigter brüderlichen Liebe und guten Freundschaft zu verehren, daß er W. dieses Darlehn im Fall er dieses Lagers nicht wieder aufnehme, oder auch diese Schenkung vor seinen Absterben nicht wieder reuociren würde, hiermit wirklich geschenet, über erwehntes Capital vollkommen quittirt und Verzicht geleistet haben wollte.** Fato cesserat donans; donatarius repetebat ab eius heredibus chirographum, hypotheca iudiciali munitum, cuius insimul cassationem efflagitabat; quod vero heredes propterea denegabant, quod sibi persuadebant, donationem mortis causa subesse, eamque ob defectum testium laborare vitio nullitatis; peracta probatione et reprobatione ferenda erat sententia definitiua, in utramque partem transibant vota, eaque erant diuisa. Ea, quae pro

V

pro donatione mortis causa militabant, respiciebant, donantem in extremo mortis periculo constitutum, cuius intuitu actum liberalitatis susceperat, et quod occasionem donationi dederat; et quod morte demum secuta compos fieri debuisset donationis, colligebant ex clausula adiecta: **Wenn er des Lagers nicht wieder auffähme, reliqua verba: oder auch die Schenkung vor seinen Absterben nicht wieder reuociren würde,** pro superfluis et otiosis, vel etiam ideo adiectis habebant, vt eo securiori via, si iterum reconualesceret, incederet, ideoque forma quae in numero septenario testium deprehendebatur, neglecta, partes actoris dubias reddebant, praesertim cum documentum illud donationis duo testes, ne quidem vno continuoque actu subscripserant. Enimuero, vicit numerus eorum, qui partes donatarii tuebantur. Sane re penitus perspecta, duplex donatio adesse deprehenditur, altera mortis causa, suscepta enim erat donatio eo tempore, quo vltima linea rerum mortalium instabat donanti, et imminens mortis periculum, siue ex humana sorte mortis cogitatio inuitauerat fratrem ad remissionem debiti, adeoque ex hoc capite ius agendi plane deficiebat; Sed verba sequentia, et alternatiua illa reseruatio: **oder auch er diese Schenkung vor seinem Absterben nicht wieder reuociren würde,** satis abunde donationem inter viuos et duplicatum casum indigitabant; alterum, qui se refe-

VI

rebat ad casum donationis mortis causa si moreretur; alterum ad donationem inter vivos, reservata tamen potestate reuocandi istam donationem. Equidem non ignoramus, quod Doctores ex mente IULIANI *L. 1. ff. de donat.* differentiam specificam inter donationem inter vivos et mortis causa in eo quaerere soleant, quod prior gratuita sit rei in alterum acceptantem animo nunquam reuocandi facta collatio, sed illa definitio continet saltem regulam, et id quod ut plurimum fieri solet, non tamen propterea existimandum, ac si essentia donationis inter vivos simpliciter in praecisa et abdicata voluntate reuocandi consistat. Potest quippe donator legem quamlibet rei suae donando dicere, atque adeo facultatem et arbitrium reuocandi sibi stipulari et conditionem resolutiuam adiicere *L. 9. C. de donat.* ut nihilominus natura verae donationis remaneat. Ipse IULIANVS per verba: *haec propria donatio*, nudam et ordinario modo factam donationem distinguit ab hac, cui modus, conditio, vel pactum adiicitur, qua in parte nobiscum eleganter conspirat *III. ALEYSER Med. ad Pand. post. Med. CCCCXXXVII. Corol. 2.* In praesenti casu non vnica causa gratum animum testandi consistebat in cogitatione mortis instantis, quanquam fortasse haec proxima et impulsiva dicenda, sed recordatio benefactorum ex fraterno affectu profectorum incendebat animum ad antidotalem

ralem

ralem remunerationem, eidemque prospicere cupiebat, principaliter quidem si moreretur, deinde vero nec spem ipsius recuperata sanitate frustrari plane volebat, ita tamen, ut sibi reuocandi licentiam vindicaret, fratremque intra spem metumque teneret, ipsiusque studium demerendi, magis excitaret. Prius membrum clausulae reseruatoriae respiciebat casum mortis, et eatenus erat otiosa, nam virtualiter inerat negotio, et absque illa, perfecta licet mortis causa donatio, ipso iure cessabat superato mortis periculo: Alterum membrum enixam monstrabat voluntatem donandi et remunerandi animum, ut etiam eum in euentum, si mortis periculum superaret nihilominus spes liberationis remanere debeat fratri donatario, nisi fortasse facto se indignum reddat beneficio destinato, et ineundo consilio reuocationis ansam ipsemet praebet. Alias sane verba ista frustranea et otiosa fuissent. Imo euentuali modo solutionem iam factam esse fatebatur, qualis confessio donationi mortis causa factae accommodari nequit, Nec inique dixeris mortis euentum non latere in verbis dispositionis, quae vnice indolem donationis mortis causa arguunt, sed saltem in executiuis, ut effectum donatio sortiri debeat quocumque demum tempore donans moriatur, modo non interuenerit reuocatio. Alias omnis donatio in dubio magis pro donatione inter viuos quam

VIII

quam mortis causa reputatur, inprimis si ob praecedentia merita facta donatio, hanc enim in donatione inter viuos adeo considerandam esse autumant Doctores, vt licet per verba haec: dono tibi post mortem meam, celebretur, tamen ob praesumptam testatoris voluntatem, donatio mortis causa in donationem inter viuos degenerare, et quasi transformata videatur. Sane voluntas donantis, licet intuitu mortis elicit, pura, et actus perfectus apparet et traditio siue consummatio tantum in tempus mortis suspensa et prorogata. Ergo initium et causa originis potissimum respicienda, quae in animo sese liberandi a pietatis et gratitudinis vinculo quaerenda. Nam ex primordio tituli posterior formatur euentus, nempe non reseruatae reuocationis. Sola causa impulsua quae testatorem ad relinquendum legatum mouit, non obest legato, licet falsa deprehendatur, siquidem ratio legandi legato non cohaeret, nec causa vlla requiritur, quia legatum ex liberalitate prouenit, et sic non opus est vt de qualitate disputemus *L. 72. §. 6. ff. de condit. et demonstr.* Cum leges praesumant, voluisse testatorem etiam sine causa actum liberalitatis exercere, iniquum profecto foret, eo casu, quo frater non ex falsa, sed vera et iusta causa impulsua et inprimis ob bene merita fratri donauerat, de qualitate causae disputare. Neque enim fas est villo modo inquietari donationes
quas

quas is qui donauerat in diem vitae suae non retractauit *L. 1. C. de Reuoc. donat.* et liberalitatem quodammodo captiosam interpretatione prudentum frangere *L. 5. ff. de transact.* qui magis solliciti esse debent de conseruandis quouis modo actibus in societate ciuili. Reportabat igitur actor victoriam causae Mense Martio a. c. ad Praefect. Sch. in causa T. W. contra M. D. W. et consortes. Aliud simile fere exemplum donationis dubiae his verbis factae: Ich bekenne daß ich meinen Stieffsohne oder seinen Kindern ohngezwungen aus guten freyen Willen weil er mir allzeit treu und gehorsam gewesen 100. Thaler verheissen und zugesagt habe, also daß er nach meinem Tode aus meinen Gütern soll zugewarten haben, solches habe ich versprochen mit Hand und Mund, so wahr mir Gott helffe und sein Wort, quam donans in testamento reuocauerat, et vidua eius vt mortis causa donationem, imprimis cum ipse donans et notarius pro tali habuerit ac donatarius pro tali agnouerit, adimplere denegauit, quae vero pro donatione inter viuos, quia verba contractus zugesagt adhibita, duo testes tantum admoti, ob bene merita facta, et ob iuramentum irreuocabilis facta, per sententiam declarata, prodit IOH. BRUNNEMANN. *Decis. Centur. V. Dec. LXXXV.* Sane certum est irreuocabilem nullam esse posse donationem mortis causa, adeo

X

vt etiam si ita donatur mortis causa vt nullo casu reuocetur, causa donandi magis sit quam mortis causa donatio per *L. 27. ff. de mort. caus. don.* non obstante *Nou. 87. et L. 13. §. 1. ff. de m. c. don.* quam quaestionem ex instituto tractarunt *ARN. VINNIUS Sel. Qu. Lib. II. Cap. 34. BRANCHV Obs. ad Ius Rom. Decad. I. cap. 4.* vnde in donationibus quae mortis causa fiunt haec verborum solennitas custoditur: illum agrum aut illam domum, me malo habere quam te: te, quam heredes meos, teste interprete ad *IUL. PAVL. Rec. Sent. L. II. T. 23. n. 6.* ex emendatione *SCHVLTINGII ad h. l.* Inter viuos autem donatio reservationem reuocationis admittit, hinc ea in regula irreuocabilis. Praefatus haec sum, nominaturus Nob. Iur. Cultores, qui ad singulos Libros Pandectarum a XXIII. ad L. respondendo publice et opponendo sua exercuere ingenia, qui sunt.

DN. HENRICVS CAROLVS REINHARD,
Web-Misn.

IOHANNES GOTTLIEB ETT-
MÜLLER, Zittau-Lusat.

FRIDERICVS GOTTHELF MA-
IVS, Freib-Misn.

CHRISTIANVS FRIDERICVS GEIS-
LERVS, Keuschberg-Misn.

DN.

- DN. GOTTHELF FRIDERICVS HIL-
DEBRAND, Dresd.
- CAROLVS GOTTLIEB OTTO,
Sorbiga-Misn.
- FRIDERICVS AVGVSTVS KLEMM,
Sangerhuf-Thur.
- BENIAMIN AVGVSTVS FRIDE-
RICVS QVEHL, Schwartzb-Thur.
- GEORGIVS FRIDERICVS SALO-
MON LIEBE, Freiberg-Misn.
- CAROLVS FRIDERICVS BREHM,
Schneeberg-Misn.
- GEORGIVS GOTTLOB KOEHLE-
RVS, Dresd. Misn.
- IOHANNES DIETERICVS MVNCH,
Stollberg.
- CHRISTOPHORVS FRIDERICVS
MULLER, Tilleda-Thuring.
- CHRISTOPHORVS FRIDERICVS
HENELIVS, Ioangeorgiopol. ex Her-
munduris.
- IOHANNES FRIDERICVS HEVSCH-
KELIVS, Pegau-Misn.
- IOHANNES GEORGIVS WAGNE-
RVS, Martisb.
- IOHANNES ANDREAS HOLWEG,
Edelsfelda-Solisbac.

XII

DN. IOHANNES GOTTLIEB HOFF-
MANN, Sorbica-Misn.

OT SALOMON GOTTLIEB IACOBI,
Pegau.

MM IOHANNES HENRICVS AST,
Delitienf.

DI TRAVGOTT PLAENCKNERVS,
Chemnit-Misn.

OIA IOHANNES CHRISTIANVS TVCH,
Varifco-Geran.

MH CHRISTIANVS GOTTLÖB DE-
GENKOLB, Stolpenf-Misn.

HEE CHRISTOPHORVS BENIAMIN
ZIMMERMANN, Lipsienf.

MOH IOHANNES GOTTLÖB PFEFFER,
Zwenkau.

Quos Orbi Literario de meliori commendandos
habeo. Lipsiae Domin. V. post Fest. Trinitatis.
MDCCXLVII.

LITTERIS LANGENHEMIANIS.

Leipzig, Diss., 1747

29 Stk

ULB Halle
007 231 962

3

Sb

W 18

W 18/ka 12

B.I.G.

Farbkarte #13

24
1747, 24.

ECTORI BENEVOLO

S. P. D.

HANNES FLORENS
RIVINVS

COD. P. P. ETC.

*hunc inter vivos et mortis causa
actione combinata
convenire videantur 12.*

H. J. Kluge

